

**Міністерство внутрішніх справ України
Харківський національний університет внутрішніх справ**

**НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Монографія

**За загальною редакцією
В. В. Сокуренка,
Д. В. Швеця,
О. А. Моргунова**

Вінниця
ТВОРИ
2023

УДК 378.6:001.89]:351.741(477.54)"364"

НЗ4

Рецензенти:

Музичук Олександр Миколайович – проректор Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;
Наливайко Лариса Романівна – проректор Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;
Корнієнко Максим Вікторович – проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор.

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Харківського національного університету внутрішніх справ
(протокол № 5 від 30.05.2023)*

Науково-дослідна діяльність Харківського
НЗ4 національного університету внутрішніх справ в умовах воєнного стану : монографія / за заг. ред. В. В. Сокурєнка, Д. В. Швеця, О. А. Моргунова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Вінниця : ТВОРИ, 2023. – 608 с.

ISBN 978-617-552-438-1

Монографію присвячено науково-дослідній діяльності Харківського національного університету внутрішніх справ в умовах воєнного стану. Висвітлено наукові заходи, що відбувались як безпосередньо в університеті, так і за сприяння науковців інших закладів вищої освіти. Наведено наукові висновки, проекти нормативно-правових актів, концепцій, до написання яких залучалися представники наукового та науково-педагогічного складу закладів вищої освіти системи МВС України.

УДК 378.6:001.89]:351.741(477.54)"364"

© Сокурєнка В. В., Швець Д. В., Моргунов О. А.,
загальне редагування, 2023

© Харківський національний
університет внутрішніх справ, 2023

© ТОВ «ТВОРИ», 2023

ISBN 978-617-552-438-1

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	10
РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ ПІДРОЗДІЛИ УНІВЕРСИТЕТУ	
Відділ організації наукової діяльності та захисту інтелектуальної власності.....	12
Науково-дослідна лабораторія з проблем наукового забезпечення правоохоронної діяльності та якості підготовки кадрів.....	14
Науково-дослідна лабораторія з проблем досудового розслідування.....	16
Науково-дослідна лабораторія з проблем психологічного забезпечення правоохоронної діяльності.....	18
Науково-дослідна лабораторія з проблем інформаційних технологій та протидії злочинності у кіберпросторі.....	19
Відділ організації освітньо-наукової підготовки.....	21
РОЗДІЛ 2. НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ	
Документування та розслідування фактів незаконного поводження зі зброєю, бо- йовими припасами або вибуховими речовинами, а також кримінальних правопору- шень у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх ана- логів або прекурсорів, учинених із застосуванням новітніх технологій (витяги) (Автор. кол.: Кікінчук В. В., Романюк В. В., Книженко С. О., Салманов О. В., Матюшкова Т. П., Манжай О. В., Шатрава С. О., Піддубна А.В.).....	23
Як захистити тварин від жорстокого поводження: організаційні, кримінальні, кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти (витяги) (Автор. кол.: Цуцкірідзе М. С., Орлов Ю. В., Яценко А. М., Гайду С. В., Черевко К. О., Орлова Т. А., Строк І. А., Бурлака В. В., Абламська В. В., Романов М. Ю.).....	53
Науково-методичні рекомендації щодо розмежування і застосування понять «календарна вислуга років», «пільгова вислуга років» та «стаж служби в поліції» та їх врахування при призначенні пенсії поліцейським (Автор. кол.: Шатрава С. О., Джафарова О. В., Брусакова О. В., Кріцак І. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.).....	70
Науково-методичні рекомендації «Використання безпілотних літальних апар- тів в діяльності Національної поліції» (Автор. кол.: Шатрава С. О., Джафарова О. В., Кріцак І. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В., Яковлев Р. П.).....	89
РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ. ЗАУВАЖЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ДО ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА	
Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо протидії наркозлочинам та іншим кримінальним правопорушенням, які вчиня- ються в мережі Інтернет» (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Герасимчук Р. В., Іщенко І. В., Романюк В. В., Шаблюстий В. В., Березняк В. С., Марчук М. І., Назаренко І. В.).....	99
Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про Національну поліцію” з питань службового сумісництва поліцейських» (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Бортник С. М., Клочко А. М., Крикун В. В., Ізбаш К. С.).....	130
Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про Національну поліцію” щодо удосконалення порядку проходження служби поліцейськими» (Автор. кол.: Музичук О. М., Бурдін М. Ю., Бугайчук К. Л., Швець Д. В., Ізбаш К. С.).....	134

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України з питань посилення правового захисту поліцейських та інших осіб, що забезпечують громадський порядок та безпеку» (Автор. кол.: Бандурка О. М., Гусаров С. М., Бугайчук К. Л., Іщенко І. В., Герасимчук Р. В., Корнієнко М. В., Ізбаш К. С.).....	138
Проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності водіїв транспортних засобів за перевищення встановлених обмежень швидкості руху» (Автор. кол.: Синегубов О. В., Бугайчук К. Л., Братель С. Г., Ганжа О. О.).....	150
Проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо встановлення кримінальної відповідальності за керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції)» (Автор. кол.: Цуцкірідзе М. С., Вигівський І. М., Шатрава С. О., Чаплинський К. О.).....	169
Науковий висновок щодо проекту Методики визначення шкоди та збитків у натуральній і грошовій формі, пов'язаних із забезпеченням публічної безпеки і порядку, боротьби зі злочинністю, забезпеченням безпеки дорожнього руху (Автор. кол.: Вигівський І. М., Цуцкірідзе М. С., Тарасенко О. С., Бугайчук К. Л., Ковтун О. В., Павлютін Ю. М., Собакарь А. О.).....	178
Науковий висновок щодо необхідності внесення змін до актів Кабінету Міністрів України та нормативно-правових актів МВС у зв'язку із прийняттям Закону України від 17.12.2021 № 1986-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо військової освіти та науки» від 17.12.2021 № 986-ІХ (Автор. кол.: Татаров О. Ю., Сокурєнко В. В., Бандурка О. М., Бугайчук К. Л.).....	186
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ дпроєкту Закону України «Про внесення змін до статті 94 Закону України “Про Націоно альну поліцію” щодо збільшення грошового забезпечення поліцейських» (реєстр № 6506 від 05.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Василенко В. М., Карагіоз Р. С., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В., Прібиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.)...	190
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 94 Закону України “Про Національну поліцію” щодо осучаснення розміру грошового забезпечення поліцейських» (реєстр. № 6506-1 від 06.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В., Прібиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.)....	200
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 94 Закону України “Про Національну поліцію” щодо забезпечення гідних умов оплати праці поліцейських» (реєстр. № 6506-2 від 11.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Звірянський Г. В., Галкіна О. М., Кейдалюк В. О., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В., Прібиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.).....	204
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 94 Закону України “Про Національну поліцію” щодо поліпшення умов грошового забезпечення поліцейських» (реєстр № 6506-3 від 11.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Лукаш С. С., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В., Прібиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.).....	207

Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 195-6 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за продаж піротехнічних виробів дітям» (реєстр. № 6494 від 31.12.2021) (Автор. кол.: Гусаров С. М., Бугайчук К. Л., Моргунов О. А., Невядовський В. О.).....	218
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо вдосконалення законодавства щодо протидії булінгу (цькування)» (реєстр № 6457 від 22.12.2021) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В., Прібиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В., Яцковина В. В., Абламський С. Є.).....	225
Науковий висновок до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за публічне заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, тимчасової окупації Російською Федерацією територій України та спроб легалізувати та легітимізувати анексію частини території України» (реєстр. № 6436 від 15.12.2021) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Тимошко В. В., Юнін О. С., Федосова О. В., Кобко Є. В., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В., Прібиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.).....	230
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та інших законів України щодо впровадження обліку штрафних балів за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» (реєстр. № 6502 від 05.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Шатрава С. О., Безпалова О. І., Галкіна О. М., Сиром'ятнікова М. В., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.).....	238
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за перевищення встановлених обмежень швидкості руху транспортних засобів» (реєстр. № 6463 від 24.12.2021) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Шатрава С. О., Моргунов О. А., Безпалова О. І.).....	242
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за керування транспортним засобом обладнаним шинами з порушенням установлених законодавством вимог» (реєстр. № 6462 від 24.12.2021) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Шатрава С. О., Моргунов О. А., Музичук О. М.).....	259
Науковий висновок до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо обрання запобіжного заходу до військовослужбовців, які вчинили військові злочини під час дії воєнного стану)» (реєстр. № 7431 від 02.06.2022) (Автор. кол.: Татаров О. Ю., Бугайчук К. Л., Могілевський Л. В., Федитник В. М., Федосова О. В., Волошанівська Т. В., Абламська В. В., Прібиткова Н. О., Абламський С. Є.).....	276
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєктів законів України «Про внесення змін до Закону України “Про Національну поліцію” (щодо присвоєння спеціальних звань поліцейським, відрядженим	

до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання) (реєстр. № 7387 від 17.05.2022); «Про внесення змін до Закону України «Про Національну поліцію» щодо удосконалення порядку відрядження поліцейських до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання та присвоєння їм спеціальних звань» (реєстр. № 7387-1 від 02.06.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Швець Д. В., Бугайчук К. Л., Тимошко В. В., Юнін О. С., Боняк В. О.).....	283
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення законодавства у сфері виробництва, зберігання, перевезення, торгівлі та використання піротехнічних виробів» (реєстр. № 7446-1 від 21.06.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К.Л., Бурдін М. Ю., Бортник С. М., Ганжа О. О.).....	290
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до статті 111 Кримінального кодексу України щодо позбавлення громадянства України за державну зраду» (реєстр. № 7452 від 09.06.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.).....	300
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запровадження адміністративної відповідальності за порушення комендантської години в умовах дії воєнного стану» (реєстр. № 7553 від 12.07.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Нікітін А. А., Федосова О. В., Галкіна О. М., Іванцов В. О., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В., Прібиткова Н. О., Устименко О. С., Музичук Е. О.).....	302
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за незаконне розміщення реклами на територіях, будинках та спорудах, а також за рекламу наркотичних засобів» (реєстр. № 7558 від 15.07.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.).....	310
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за колабораційну діяльність» (реєстр. № 7647 від 08.08.2022) (Автор. кол.: Татаров О.Ю., Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Моргунов О. А., Семенишин М. О.).....	316
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності працівників правоохоронних органів» (реєстр. № 7657 від 11.08.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Могілевський Л. В., Федосова О. В., Прібиткова Н. О.).....	323
Науковий висновок до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо удосконалення адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства)» (реєстр. № 8048 від 19.09.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Наливайко Л. Р., Федосова О. В., Мінакова Є. В., Пишна А. Г., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В.).....	331
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» щодо порядку виїзду громадян за кордон в особливий період на умовах гарантованої фінансової підтримки	

Збройних Сил України» (реєстр. № 8029 від 13.09.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Синєгубов О. В., Бугайчук К. Л.).....	338
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за невиконання вимог законодавства щодо організації та забезпечення захисту інформації» (реєстр. № 8074 від 26.09.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.).....	346
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо врегулювання питань ідентифікації та верифікації іноземців та осіб без громадянства у разі порушення вимог законодавства про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» (реєстр. № 8154 від 26.10.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Матюшкова Т. П., Галкіна О. М., Абламська В.В., Прібиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.).....	352
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування правоохоронними органами безпілотних повітряних суден та протидії їх незаконному використанню» (реєстр. № 8185 від 07.11.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Швець Д. В.).....	365
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо насильницького вивезення особи в умовах збройної агресії» (реєстр. № 8326 від 30.12.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Орлов Ю. В., Федосова О. В., Семенишин М. О.).....	371
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та інших законів України щодо врегулювання окремих питань діяльності Національної поліції України під час дії воєнного стану» (реєстр. № 9070 від 01.03.2023) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Швець Д.В., Матюшкова Т. П., Галкіна О. М., Янкова Л. Ю., Абламська В. В., Сиромятнікова М. В., Прібиткова Н. О.).....	381
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо удосконалення відповідальності за незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту» (реєстр. № 9028 від 17.02.2023) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Матюшкова Т. П., Галкіна О. М., Абламська В. В., Прібиткова Н. О.).....	392
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ про необхідність внесення змін до національного законодавства щодо участі сторони обвинувачення під час розгляду справ про адміністративні правопорушення (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.).....	406
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок	

і чоловіків» (реєстр. № 9036 від 20.02.2023) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Коваленко-Марченкова Є. В., Чепік-Трегубова О. С., Музичук Е. О.)..... 420

РОЗДІЛ 4. ПРОЄКТИ СТРАТЕГІЧНИХ ДОКУМЕНТІВ

Концепція діяльності Міністерства внутрішніх справ України щодо формування та розвитку внутрішнього безпекового середовища держави з урахуванням викликів, спричинених військовою агресією (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Шатрава С. О., Коваленко-Марченкова Є. В., Єманов В. В., Чалик В. Р.)..... 426

Концепція розвитку системи авіаційної безпеки Міністерства внутрішніх справ України на період 2022–2027 років (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.)..... 450

РОЗДІЛ 5. НАУКОВІ ЗАХОДИ

Наукові заходи, що проводились на базі Харківського національного університету внутрішніх справ у період дії воєнного стану..... 455

Науково-практичний семінар «Подолання синдрому емоційного вигорання» (01 квітня 2022 року)..... 455

Міжнародний психологічний форум «Особистість, суспільство, війна» (15 квітня 2022 року, 07 квітня 2023 року)..... 455

Науково-практична конференція «Кримінологічний вимір сучасності» (14 квітня 2022 року)..... 457

Міжнародна науково-практична конференція «Авіація, промисловість, суспільство» (12 травня 2022 року)..... 457

Науково-практична конференція «Проблеми сучасної поліцейстики» (20 квітня 2022 року)..... 464

Науково-практична конференція «Проблеми цивільного права та процесу», присвячена 97-й річниці від дня народження видатного вітчизняного вченого у сфері цивільного права, професора, доктора юридичних наук, лауреата Державної премії Української РСР, заслуженого юриста України Олександра Анатолійовича Пушкіна (20 травня 2022 року)..... 466

VII Міжнародна науково-практична конференція «Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану» (26 травня 2022 року)..... 470

Міжнародна науково-практична конференція «Протидія кіберзлочинності та торгівлі людьми» (27 травня 2022 року)..... 475

Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів в умовах воєнного стану» (22 червня 2022 року)..... 478

Міжнародна науково-практична конференція «Протидія корупції: правове регулювання і практичний досвід» (28 жовтня 2022 року)..... 480

Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу в умовах воєнного стану» (25 листопада 2022 року)..... 484

Науково-практична конференція «Захист та дотримання прав громадян органами Національної поліції України в умовах воєнного стану» (7 грудня 2022 року)..... 491

XI Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави» (9 грудня 2022 року)..... 493

Круглий стіл «Застосування інформаційних технологій у правоохоронній діяльності» (14 грудня 2022 року).....	494
Всеукраїнська науково-практична конференція «Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України» (24 березня 2023 року).....	494
Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання фінансової безпеки» (27 березня 2023 року).....	498
Міжнародний науковий психологічний форум «Особистість, суспільство, війна» (7 квітня 2023 року).....	500

РОЗДІЛ 6. МІЖНАРОДНІ ЗАХОДИ НАУКОВОГО СПРЯМУВАННЯ

Участь у заходах від Агентства Європейського Союзу з навчання правоохоронних органів (CEPOL).....	504
Участь представників зарубіжних держав у наукових заходах, організованих у Харківському національному університету внутрішніх справ.....	515
Участь у проєктах «Світлофор політики ЄС: гендер, права, міграція та цифровізація» GeRiMiD.....	517

РОЗДІЛ 7. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Наукове товариство.....	529
Школа наукового лідерства.....	530

РОЗДІЛ 8. ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ У НАЦІОНАЛЬНИХ ТА СВІТОВИХ РЕЙТИНГАХ 2022-2023 рр.

Результати Харківського національного університету внутрішніх справ у рейтингах 2022–2023 рр.....	539
---	-----

ДОДАТКИ

<i>Додаток 1.</i> Монографії, навчальні/практичні посібники, науково-практичні коментарі працівників Харківського національного університету внутрішніх справ.....	541
<i>Додаток 2.</i> Наукові статті, опубліковані в наукових фахових виданнях України.....	543
<i>Додаток 3.</i> Наукові статті, опубліковані в періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus.....	552
<i>Додаток 4.</i> Тези доповідей на науково-практичних конференціях (круглих столах).....	555

НАУКОВИЙ ВИСНОВОК

ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ ДО ПРОЄКТУ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО СТАТТІ 94 ЗАКОНУ УКРАЇНИ “ПРО НАЦІОНАЛЬНУ ПОЛІЦІЮ” ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГІДНИХ УМОВ ОПЛАТИ ПРАЦІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ» (РЕЄСТР. № 6506-2 ВІД 11.01.2022)

Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Звірянський Г. В., Галкіна О. М.,
Кейдалюк В. О., Абламська В. В., Сиромятнікова М. В., Прібиткова Н. О.,
Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.

Основним завданням Законопроєкту № 6506-2 є забезпечення гідних умов оплати праці поліцейських з метою залучення до кадрового складу поліції кваліфікованого персоналу, забезпечення мотивації до роботи та належної компенсації за фізичні та інтелектуальні затрати працівників поліції. Прийняття Законопроєкту № 6506-2 та його реалізація, як зазначається в пояснювальній записці до нього, створить належні передумови для виконання Національною поліцією України функцій та завдань, покладених на цей орган законом.

В обґрунтування необхідності прийняття Законопроєкту № 6506-2 автори наголошують, що низький рівень заробітної плати примушує поліцейських влаштовувати акції протестного характеру для привернення уваги до вказаної проблеми. Так, петиція №22/126732-еп «Підвищення заробітної плати працівникам національної поліції!» станом на 7 січня 2021 року набрала 26 840 голосів із 25 000 необхідних.

Система оплати праці, визначена ст. 94 Закону України «Про Національну поліцію», є доволі ускладненою, містить значну кількість змінних непостійних складових, що не сприяє прозорості, прогнозованості та справедливості під час розрахунку місячного грошового забезпечення поліцейського. Як наслідок, існує об'єктивна потреба в перегляді системи оплати праці поліцейських.

Також у Законопроєкті № 6506-2 пропонується закріпити правило, згідно з яким найбільший розмір посадового окладу в схемі посадових окладів поліцейських становить не більше семи розмірів найменшого посадового окладу в схемі посадових окладів поліцейських. Необхідність у впровадженні цієї норми пов'язана з тим, що за чинною схемою посадових окладів (Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року № 988) розмір найвищого посадового окладу (Голова Національної поліції – 40 000 грн) у 23,5 раза більший за розмір найменшого посадового окладу (помічник чергового коменданта, поліцейський, збройовий майстер, контролер контрольно-пропускного пункту, музикант, оператори: стрільбища, служби «102» – 1 700 грн). Така пропорція є неадекватною і не відповідає практиці країн Організації економічного співробітництва та розвитку (там співвідношення між найнижчою і найвищою зарплатою становить від 1:8 до 1:12). Аналогічне до пропонованого співвідношення 1:7 було закладено у Законі України «Про державну службу» до внесення змін Законом України № 117-IX від 19 вересня 2019 року. Саме таке співвідношення було визнано адекватним у звіті SIGMA «Принципи державного управління. Україна» (червень 2018 року).

Законопроєкт № 6506-2 є альтернативним до основного проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 94 Закону України “Про Національну поліцію” щодо збільшення грошового забезпечення поліцейських» (реєстр. № 6506 від 05.01.2022).

Головною відмінністю Законопроєкту № 6506-2 від основного Законопроєкту № 6506 є те, що основним не встановлюється жодних *гарантованих мінімальних розмірів як грошового забезпечення поліцейських, так і його складових*, а Законопроєктом № 6506-2 закріплюється *мінімальна гарантія розміру місячного грошового забезпечення поліцейського*.

Встановлення мінімальних гарантій є звичайно ж більш позитивним, враховуючи мету Законопроєкту № 6506-2, а саме: залучення до кадрового складу поліції

кваліфікованого персоналу, забезпечення мотивації до роботи та належної компенсації за фізичні та інтелектуальні затрати працівників поліції. Законопроектом № 6506-2 також пропонується закріпити правило, згідно з яким найбільший розмір посадового окладу в схемі посадових окладів поліцейських становить не більше семи розмірів найменшого посадового окладу в схемі посадових окладів поліцейських, що також є його відмінною рисою від Законопроекту № 6506.

У Законопроекті № 6506-2 закріплено мінімальні гарантії розміру місячного грошового забезпечення поліцейського, а грошове забезпечення курсантів (слухачів) вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, залишено без уваги.

Враховуючи, що сьогодні грошове забезпечення курсантів складається з посадового окладу і залежно від їх категорії становить від 172 грн до 317 грн. (Постанова Кабінету Міністрів України «Про грошове забезпечення поліцейських Національної поліції» від 11 листопада 2015 року № 988), **вважаємо за потрібне врегулювати питання підвищення посадового окладу та закріплення мінімальних гарантії розміру місячного грошового забезпечення курсанта закладу вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, а також на законодавчому рівні пропонуємо закріпити збільшення на тарифний коефіцієнт посадових окладів курсантів із числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та курсантів за відмінне навчання або отримання відповідної кількості балів за шкалою ECTS за результатами екзаменаційної сесії.**

Також вважаємо, що реалізація Законопроекту № 6506-2 потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету на збільшення грошового забезпечення поліцейських.

Відповідно до вимог ч. 1 ст. 27 Бюджетного кодексу України та ст. 91 Регламенту Верховної Ради України до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкту права законодавчої ініціативи належить надати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету, проте відповідні матеріали в супровідних документах до Законопроекту № 6506-2 відсутні. Таким чином, на нашу думку, **потрібне обґрунтування масштабів впливу на державний бюджет аналізованого Законопроекту та визначення можливості застосування його положень у практичній діяльності.**

Потребує перегляду законодавча позиція, сформульована в пункті п. 5 ч. 3 ст. 94 Законопроекту № 6506-2, за якою визначено грошове забезпечення поліцейських та зазначено, що:

«... доплати за науковий ступінь та/або вчене звання (якщо діяльність за профілем відповідає науковому ступеню)». Уточнення щодо слів *«якщо діяльність за профілем відповідає науковому ступеню»*, на наш погляд, є некоректною і зайвою в Законопроекті, з таких причин.

По-перше, це формулювання дублює положення п. 9 наказу Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Порядку та умов виплати грошового забезпечення поліцейським Національної поліції та здобувачам вищої освіти закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських» від 6 квітня 2016 року № 260, яке здебільшого зорієнтований на працівників поліції практичних підрозділів.

По-друге, доплата за науковий ступінь та вчене звання поширюється на всіх працівників поліції, зокрема й на працівників поліції, відкомандированих (відряджених) до закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання. У зв'язку з чим це питання потребує більш ґрунтовного підходу та детального аналізу.

Так, відповідно до наказу Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Порядку та умов виплати грошового забезпечення поліцейським Національної поліції та

здобувачам вищої освіти закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських» передбачено встановлення доплат за науковий ступінь кандидата наук (освітній і водночас перший науковий ступінь доктора філософії) – у розмірі 5 відсотків посадового окладу; за науковий ступінь доктора наук (другий науковий ступінь) – у розмірі 10 відсотків посадового окладу. Поліцейським, які мають учене звання доцента (старший науковий співробітник), виплачується доплата в розмірі 5 відсотків, а тим, хто має учене звання професора, – у розмірі 10 відсотків посадового окладу.

Водночас основним нормативно-правовим актом, яким встановлено доплати за науковий ступінь та вчене звання та передбачено гарантії науково-педагогічним, науковим, педагогічним та іншим працівникам закладів вищої освіти, зокрема щодо матеріально-фінансового забезпечення, є Закон України «Про вищу освіту».

Частиною 2 ст. 59 Закону України «Про вищу освіту» встановлені такі розміри доплати: за науковий ступінь доктора філософії та доктора наук – у розмірах 15 та 25 відсотків посадового окладу, за вчене звання доцента і старшого дослідника – 25 відсотків посадового окладу, професора – 33 відсотки посадового окладу.

Згідно з п. 6 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про вищу освіту» «вищий військовий навчальний заклад (заклад вищої освіти із специфічними умовами навчання) – це заклад вищої освіти державної форми власності, який здійснює на певних рівнях вищої освіти підготовку курсантів (слухачів, студентів), ад'юнктів для подальшої служби на посадах офіцерського (сержантського, старшинського) або начальницького складу з метою задоволення потреб Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції...».

Водночас спеціальним законодавством, яким є Порядок та умови виплати грошового забезпечення поліцейським Національної поліції та здобувачам вищої освіти закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, передбачено встановлення граничних розмірів надбавок, що підлягають нарахуванню та виплаті працівникам поліції та не можуть застосовуватися щодо науково-педагогічних працівників, які проходять службу у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання.

Окрім цього, нормою ч. 4 ст. 94 Законопроєкту № 6506-2 визначено, що поліцейські, відряджені до інших органів державної влади, установ, організацій та прикомандировані, відповідно до Закону України «Про Національну поліцію», отримують грошове забезпечення, враховуючи посадовий оклад за посадою, яку вони обіймають в органі, установі чи організації, до якої вони відряджені, а також інші види грошового забезпечення, визначені Законом України «Про Національну поліцію».

З огляду на вищевикладене, з метою уникнення неоднозначного застосування на практиці визначених положень та усунення правової колізії щодо доплат за науковий ступінь та вчене звання поліцейським, вважаємо, що **сьогодні існує нагальна потреба унормування та приведення норм, встановлених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 6 квітня 2016 року № 260, яким затверджено Порядок та умови виплати грошового забезпечення поліцейським Національної поліції та здобувачам вищої освіти закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, у відповідність до вимог чинного Закону України «Про вищу освіту» та встановити поліцейським, які відряджені до закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання такі розміри доплати: за науковий ступінь доктора філософії та доктора наук – у розмірах 15 та 25 відсотків посадового окладу, за вчене звання доцента і старшого дослідника – 25 відсотків посадового окладу, професора – 33 відсотки посадового окладу.**

Висновки

Вважаємо, що проєкт Закону України «Про внесення змін до статті 94 Закону України “Про Національну поліцію” щодо забезпечення гідних умов оплати праці поліцейських» (реєстр. № 6506-2 від 11.01.2022) потребує ґрунтовного доопрацювання з урахуванням висловлених пропозицій та зауважень.

Наукове видання

**Науково-дослідна діяльність Харківського національного
університету внутрішніх справ в умовах воєнного стану**

Монографія

Підписано до друку 01.06.2023.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк цифровий.
Друк. арк. 76. Умов. друк. арк. 70,68. Обл.-вид. арк. 46.91.
Наклад 50 прим. Зам. № 5488/1.

Віддруковано ФОП Корзун Д.Ю. з оригіналів замовника.
Свідоцтво про державну реєстрацію фізичної особи-підприємця
серія В02 № 818191 від 31.07.2002 р.

Видавець ТОВ «ТВОРИ».
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
ви-готовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 6188 від 18.05.2018 р.
21034, м. Вінниця, вул. Немирівське шосе, 62а.
Тел.: 0 (800) 33-00-90, (096) 97-30-934, (093) 89-13-852, (098) 46-98-043.
e-mail: info@tvoru.com.ua <http://www.tvoru.com.ua>